

ВИБОРЧІ СИСТЕМИ: СУТНІСТЬ, ОСНОВНІ ТИПИ

1

• Поняття та елементи виборчої системи

2

• Призначення та функції виборчих систем

3

• Методи дослідження виборчих систем

4

• Типологія виборчих систем

5

• Критерії оцінки виборчих систем

1

Поняття та елементи виборчої системи

Виборча система

У широкому розумінні

цілісна сукупність суспільних відносин, суб'єктів, інститутів, норм, принципів, цінностей, процедур, які складаються у зв'язку з виборами органів публічної влади

У вузькому розумінні

певний спосіб переведення голосів виборців в мандати депутатів та владні посади

Мандат (від лат. *mandatum* – доручення):

1. повноваження;
2. документ, що засвідчує права або повноваження особи

Однаковий розподіл голосів виборців при використанні різних виборчих систем приводить до зовсім інших кінцевих результатів!

Функції виборчої системи

- Функція **легітимізації** владних повноважень виборної особи чи органу;
- функція **рекрутування** політичних кадрів;
- функція забезпечення політичної **конкуренції**;
- функція **оновлення** політичної еліти;
- функція **розподілу** мандатів.

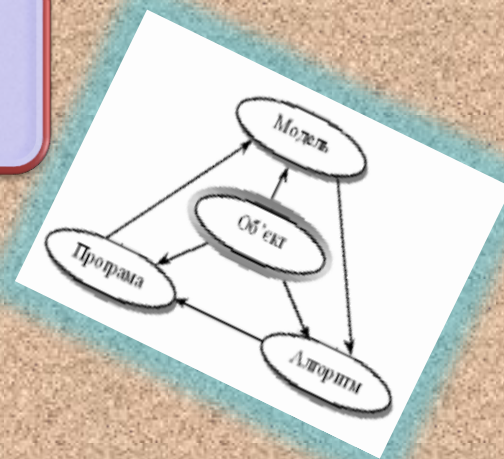
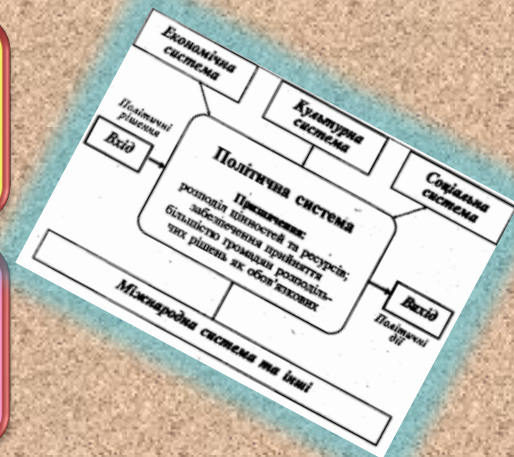

$$r_{yx} = \frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})(x_i - \bar{x})}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2 \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}}$$

Загально прийняті
методи політологічних
досліджень

Системний аналіз

Кількісне
моделювання

Типи виборчих систем

```
graph TD; A[Типи виборчих систем] --> B[Мажоритарна]; A --> C[Пропорційна]; A --> D[Змішана];
```

Мажоритарна

Пропорційна

Змішана

СУТНІСТЬ МАЖОРИТАРНОЇ ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ

депутатські мандати розподіляються між кандидатами за принципом більшості зібраних голосів

КОЛИ?	ДЕ?
найдавніша система	понад 80 країн світу
	

Різновиди мажоритарних систем

Мажоритарна система
відносної
більшості

США, Канада,
Велика Британія,
Нова Зеландія

проста
більшість

Мажоритарна система
абсолютної
більшості

Франція,
Австралія,
Україна

50% + 1
голос

Мажоритарна система
кваліфікованої
більшості

Чилі,
Італія

2/3 або
3/4

ПРОПОРЦІЙНА ВИБОРЧА СИСТЕМА
депутатські мандати розподіляються між партіями пропорційно кількості голосів, зібраних кожною з них в межах виборчого округу

ДЕ?	КОЛИ?
Бельгія	1889
Швейцарія	1891-1893
Фінляндія	1906

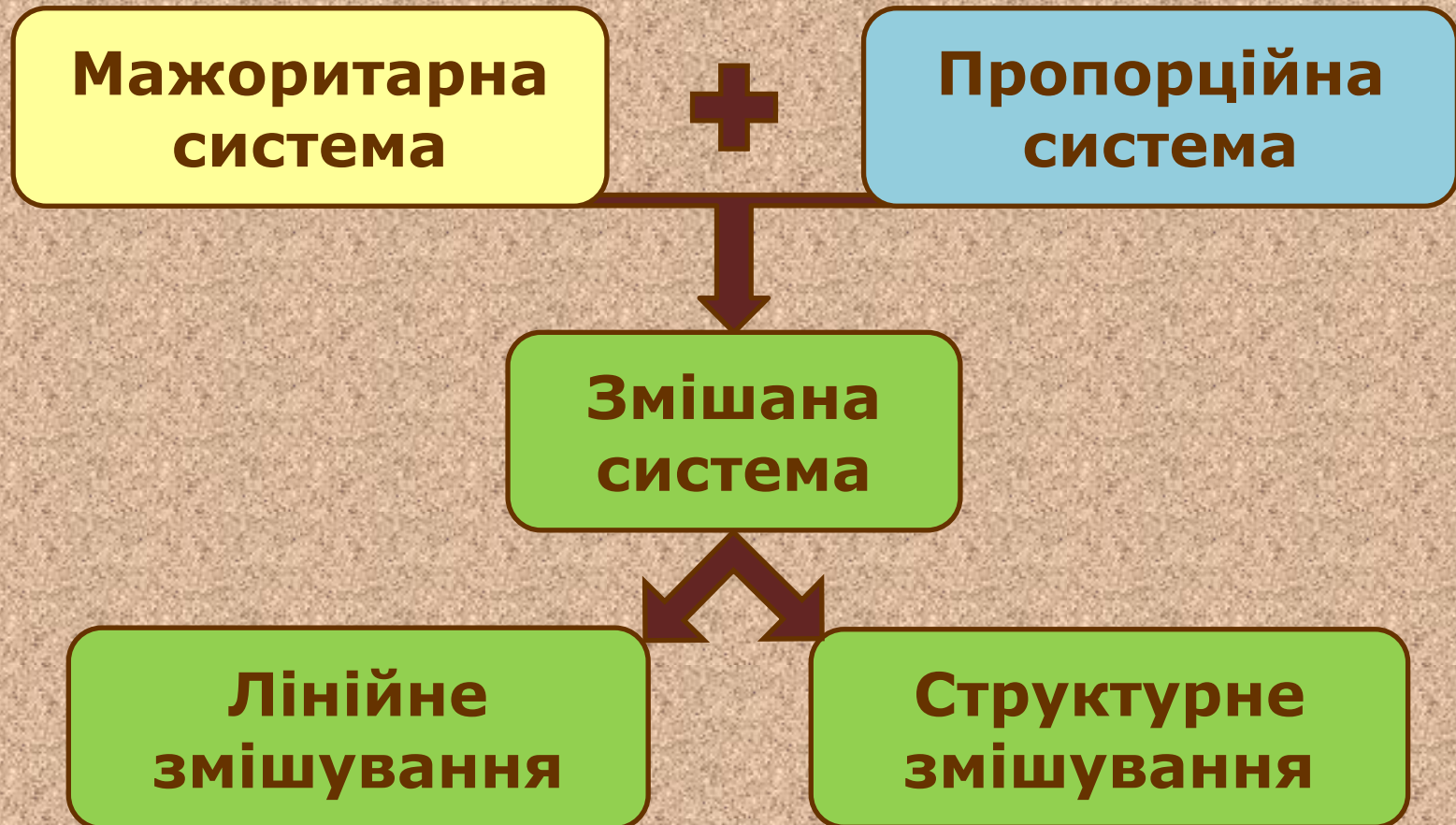
Мажоритарна система

- ☑ В основі - принцип **більшості**
- ☑ розподіл мандатів **між індивідуальними кандидатами**
- ☑ **одномандатні** округи;
- ☑ голосування **за особистості**

Пропорційна система

- ☑ В основі – принцип **пропорційності**
- ☑ розподіл мандатів **між партіями**
- ☑ **багатомандатні** округи
- ☑ голосування **за партійні списки**

Змішана виборча система

Критерії оцінки виборчих систем

Дякую за
увагу!!!

